

**ХӨДӨЛМӨРИЙН ГАВЬЯАНЫ УЛААН ТУГИЙН ОДОНТ
ШИНЖЛЭХ УХААН, ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛЬ**

**ПРОФЕССОР, БАГШ НАРЫН ЭРДЭМ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БҮТЭЭЛИЙН
ЭМХЭТГЭЛ**

№ 22(7)-295

УЛААНБААТАР ХОТ
2022

ISSN 1560-8794

Бүтээлийн эмхэтгэлийг хянан магадласан:

ЭШИГ-ын ахлах мэргэжилтэн, доктор(Ph.D), профессор Ц.Оюун
БАС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D) Б.Аюурзана
БАТС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D) О.Тамир
БуХС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D), дэд профессор О.Болормаа
ГУУС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D), дэд профессор П.Нарантуяа
ГХС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D), дэд профессор Н.Мэнд
ҮТС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D), дэд профессор М.Пүрэвжав
ХШУС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D) Д.Отгонбаяр
ЭХС-ийн ЭНБДарга, доктор(Ph.D) Д.Үлэмж

Эмхэтгэсэн: Доктор(Ph.D), профессор Ц.Оюун
Хуудасны хэмжээ: А4
Бодит хэвлэлийн хуудас: 27 хх
Үсгийн гарнитур: Times new roman
Тоо хэмжээ: 40 ш
ШУТИС-ийн Хэвлэлийн газар

Улаанбаатар хот
2022 он

ГАРЧИГ**ТЕХНИК, ТЕХНОЛОГИ**

1. Арьс шир, ноос ноолуурын анхан шатны боловсруулах үйлдвэрийн хаягдал усыг коагулянтын аргаар цэвэрлэх туршилт, судалгаа <i>Г.Ариунаа, С.Чулуунхуяг, П.Мөнхбаатар, С.Эрхэмбаяр</i>	7
2. Улаанбаатар хотын суурьшлын бүсийг нягтруулан, зохистой дахин төлөвлөх боломж <i>Б.Ундрал</i>	12
3. Түр цахилгаан хангамжийн хэрэгцээг тооцон барилгын хугацааны графикийг засварлах боломжийн судалгаа <i>Г.Санжидмаа, Р.Хишгээ</i>	16
4. Мод ба бетон нийлмэл хавтангийн хоорондох холбоосын загварыг сайжруулах <i>П.Бат-Эрдэнэ, М.Сугар, Я.Дүйнхэржав</i>	22
5. Парк, цэцэрлэгт хүрээлэн болон уран баримлын шийдэл <i>Ж.Энхтүвшин, Г.Бямбадорж</i>	27
6. Монументаль хөшөө дурсгал ба архитектурын синтез <i>Ж.Энхтүвшин, Г.Нарантуяа</i>	32
7. Дулааны цахилгаан станц 4-ийн хаягдлын даланг үнсээр байгуулсан туршлага <i>Ц.Батбаяр, Б.Аюурзана</i>	35
8. Монгол үхрийн туурайны бүтэц ба түүнийг ашиглах боломжийн судалгаа <i>С.Төгс, Г.Саран, Р.Долгоржав, С.Баяржаргал</i>	41
9. Исэг цагаан идээний технологийн судалгаа <i>Ч.Цэнд-Аюуш, Б.Нарангуа</i>	46
10. Цаг уурын бүсчлэлээс хамааруулан сум суурин газрын хэрэглэгчдийн дулаан хангамжийн асуудлыг шийдвэрлэх судалгаа <i>Ч.Мангалжсалав, О.Чимэд</i>	49
11. 220 кв-ын цахилгаан шугам сүлжээний энергийн дамжуулалтын оновчлолын судалгаа <i>О.Цогбаяр, Д.Содномдорж</i>	55
12. Тархмал эх үүсгэвэрийг цахилгаан хангамжийн системд холбоход цахилгаан энергийн чанарын үзүүлэлтэнд үзүүлэх нөлөөлөл <i>Б.Бат-Ундрал</i>	58
13. Тархмал эх үүсгэвэртэй цахилгаан хангамжийн сүлжээний хэвийн горимын оновчлол <i>Б.Бат-Ундрал</i>	60
14. Эрчим хүчний системийн найдвартай байдлын үнэлгээний аргуудын тойм <i>Б.Давааням, Ш.Гантөмөр</i>	63
15. Төмөр замын цахилгаанжуулалтын судалгаа <i>Б.Сэргэлэн, М.Жаргалсайхан, З.Отгонзул</i>	71

НИЙГЭМ, ХҮМҮҮНЛЭГ

16. Говь-Алтай аймгийн булаг шандын эхийг хашиж хамгаалах менежментийн судалгаа <i>Б.Содмаа, Б.Уранзаяа</i>	76
17. Дүрслэх геометр хичээлийг судалсан оюутны үнэлгээнд хийсэн шинжилгээ <i>Н.Чулуунбаатар</i>	82
18. Онлайн орчинд суралцагчдын хандалтыг идэвхжүүлэх замаар үр дүнд суурилсан сургалт явуулах нь <i>Х.Дамчаасүрэн</i>	86
19. Интерактив динамик хэрэглэгдэхүүн ашиглан огтлолын дүрс төсөөлөх чадвар хөгжүүлэх нь <i>Э.Сүвд, О.Ганжаргал</i>	92

20. Эдийн засгийн өсөлт дэх судалгаа-хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын нөлөө: Их сургууль-аж үйлдвэрийн хамтын ажиллагаа зуучлагч хувьсагч болох нь <i>Т.Тамир, Б.Даваасүрэн</i>	100
21. Влияние физического насилия на социально-психологическую особенность ребенка <i>А.Нарангэрэл</i>	104
22. Цар тахлын үеийн ажил амьдралын тэнцвэрт байдлын өөрчлөлт <i>Г.Тунгалагтуяа</i>	109
23. Монголд спортын нийгмийн ажлыг хөгжүүлэх хэрэгцээ, шаардлага <i>Б.Мөнхнасан</i>	112
24. Математикийн хичээлийн сорилын үнэлгээнд хийсэн судалгаа (Research on mathematics tests evaluation) <i>Г.Цэндмаа</i>	117
25. ШУТИС-ийн монгол бичгийн сургалтад цахим хэрэглээг хослуулах нь <i>Б. Дэлгэрмаа</i>	120
26. Баримт бичиг боловсруулах онол, практикийн асуудалд <i>Б.Сонинцэцэг</i>	125
27. Оюутан төвтэй идэвхтэй сургалтын аргыг япон хэлний хичээлд хэрэглэх нь: ШУТИС-ийн “1000 инженер төсөл”-ийн бакалаврын хамтарсан хөтөлбөрийн жишээн дээр <i>Т.Солонго</i>	131
28. Инженерийн мэргэжлээр суралцаж буй оюутнуудыг шинжлэх ухаан-техникийн текст дээр ажиллуулж сургах аргуудаас <i>Д.Ундраа</i>	135
29. Оюутны хөгжлийн зээл, эргэн төлөлтөд хийсэн судалгаа /ШУТИС-ийн жишээн дээр/ <i>Б.Нямбилэг, Д.Гэрэлт-Од</i>	139

БАЙГАЛИЙН УХААН

30. Орон зайн суурь өгөгдлийн стандарт, түүний ач холбогдол <i>Э.Алтанбагана, Б.Сайнбуян, П.Эрдэнэчимэг</i>	144
31. Нисгэгчгүй нисэх төхөөрөмж ашиглан том масштабын байр зүйн зураг зохиох <i>П.Эрдэнэчимэг, Б.Баттүшиг</i>	148
32. Хаагдсан уурхайн талбайг зайнаас тандан судлалын аргаар үнэлэх <i>Д.Ундармаа, Д.Оюунцэцэг</i>	153
33. Барилга баригдах үеийн геодезийн хэмжилт, боловсруулалт <i>М.Дуламжав</i>	157
34. Зайнаас тандан судлалыг уул уурхайн салбарт ашиглах боломжууд <i>Д.Ундармаа</i>	160
35. Фази загварт параметр үнэлэх нь <i>Б.Сэр-Од, У.Дэлгэрсайхан</i>	162
36. Фази системийн тогтворжилтыг шинжлэх нь <i>Б.Сэр-Од, У.Дэлгэрсайхан</i>	166
37. Багануур хотын зарим орон сууцан дахь радоны хуримтлал <i>Ц.Эрхэмбаяр, Н.Чимэдицогзол, Ц.Цогзолмаа</i>	170
38. Хустайн байгалийн цогцолборт газрын бэлчээрийн ургамалжилтын байдал <i>З.Мишээл, Ш.Алгирмаа</i>	174
39. Өгий нуурын сав газрын техноген тогтолцооны төрөлжүүлэлт <i>Д.Номиндарь, С.Туяа, Д.Анхтуяа, Н.Батсүх</i>	179
40. Зэсийн үнийн хөдөлгөөн, олон хэмжээст тархалтын функцийн арга <i>Я. Лутбат</i>	182
41. Монгол дахь сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээ ба тогтвортой хөгжил <i>Д.Батицэцэг</i>	188

42. Инженерийн мэргэжлээр элсэгчдийн математикийн түвшинд хийсэн судалгаа (ШУТИС-ийн жишээн дээр) <i>Ц.Цэцэгсүрэн</i>	190
43. Архангай аймгийн цайдам нуурын пелоидын судалгааны зарим дүнгээс <i>Г.Ганзаяа, А.Буянбаатар, И.Сүхбаатар, Г.Долмаа</i>	195
44. Асинхрон хөдөлгүүрийн статик ороомгийн соронзон орны тооцоолол <i>П.Баттогтох, Г.Зоригт</i>	198
45. Дээд боловсролын байгууллагын сургалтын үйл ажиллагааны найдвартай байдлыг шинжилэхэд марковын арга хэрэглэх нь <i>В. Чимэдлодой</i>	201
46. Математик бодлогыг бодох явцад суралцагчдын оюун санааг хөгжүүлэх нь <i>Л. Бурмаа</i>	205
47. Бетон зуурмагт элсний ширхэглэлийн бүрэлдэхүүний үзүүлэх нөлөө <i>Н.Одбилэг, Т.Тогтохбаяр, Г.Зоригт</i>	208
48. Пропен гаргах урвалд $\text{CeO}_2/\text{V}_2\text{O}_5\text{-SiO}_2$ болон $\text{Au}/\text{V}_2\text{O}_5\text{-SiO}_2$ катализаторуудын харьцуулсан судалгааны дүнгээс <i>М.Цэцэгжаргал, Н.Өлзийжаргал, Б.Тунгалагтамир</i>	211